

چه باک

سر دبیر

کودکان و شیوه‌های مناسب کار با آنان مواجه می‌شویم. البته در سال جدید بر آن هستیم که به این ابهام‌ها از طریق نوشته‌ها و تحقیقات صورت گرفته پاسخ دهیم. در این جا به ذکر این نکته اکتفا می‌کنم که آموزش هر موضوع در این دوره، از رسمیت و سازمان‌یافتگی دوره ابتدایی برخوردار نیست، بلکه منظور از آموزش، آماده‌سازی و ارائه مفاهیم پایه و اولیه و پیش‌نیاز برای دوره بعدی است؛ به عبارت بهتر، آماده کردن کودکان از طریق پرورش حواس، فراوانی شنیده‌ها و دیده‌ها و بیان مطالب و کسب تجربه‌های پیش‌نیاز مقدم بر کار رسمی.

برای مثال، قرار نیست کودکان ۶-۵ ساله متن کتابی را بخوانند، یا چیزی را بنویسند و حروف الفبا را به سبک کلاس اول یاد بگیرند، بلکه شنیدن درباره حروف، دریافت اصوات و دیدن و بازی کردن با حروف، مشاهده آثار نوشتاری، تقویت ماهیچه‌های چشم و دست (ماهیچه‌های ظریف و کوچک)، تصویرخوانی از راست به چپ و غیره، مقدم بر خواندن و نوشتن است. هم‌چنین شنیدن صوت زیبای قرآن و داستان‌های زیبا درباره مفاهیم قرآن از زبان ائمه اطهار، مقدم بر خواندن و نوشتن از روی متن کتاب آسمانی است. در این باره سؤال‌های بسیاری مطرح شده‌اند که ان‌شاءالله از طریق مقاله به آن‌ها پرداخته خواهد شد.

◀ آموزش مدرن و به‌کارگیری اندیشه‌های نوین و روش‌های نو و فناورانه در برنامه‌های دوره پیش از دبستان چه جایگاهی دارند؟

آموزش مدرن بر این نکته تأکید دارد که با نشانه گرفتن استعداد‌های درونی فراگیرنده، او را برای تولید اندیشه و دانش آماده کند. در بیانی اجمالی می‌توان گفت آموزش و پرورش مدرن دارای ویژگی‌های زیر است:

- کودکان را به جلو حرکت می‌دهد.
- به دنبال آن است که آن چه هست را به وضعیت مطلوب‌تر تحول بخشد.
- به دنبال تحلیلی است و دانش آموز و کودک را منتقد، محقق و پیشرو می‌خواهد.
- خواهان آن است که فرد، دیگران را بشناسد و درک کند و با آن‌ها مفاهمه و تعامل داشته باشد.
- مطلق نگر نباشد و آزاداندیشی را ترویج می‌دهد.
- امکان توسعه توانایی‌ها و ظرفیت‌های افراد را فراهم می‌آورد و نگاه آنان را با احترام به گذشته، به حال و آینده معطوف می‌دارد.

بنابراین تغییر از آموزش سنتی به آموزش مدرن که مبتنی بر فناوری اطلاعات است و با ورود رایانه و ارتباط چندرسانه‌ای (مولتی مدیا)، عرصه تعلیم و تربیت را دستخوش تحول عظیمی کرده است، باید سرلوحه کار مربیان قرار گیرد. در این مدل، تغییر از آموزش سنتی به مدرن، گذر از یادگیری سطحی به یادگیری عمقی و از حفظ کردن و تکرار رویدادها به تحلیل کاربرد و ارزش‌یابی و سازمان‌دهی عناصر در قالب و ساختاری نو، از مهم‌ترین حوزه‌های تغییر در سال‌های اخیر به شمار می‌رود که باید در برنامه‌ریزی کلان به دید و نظر دست‌اندرکاران بیاید و از این زاویه به مسئله برنامه‌ریزی بنگرند و مسئولیت خود را به انجام رسانند. گفتنی است، استفاده از فناوری نوین در مراکز پیش‌دبستان فعلی البته به تجهیزات سخت‌افزاری محدود نمی‌شود، بلکه نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و گسترده برای تهیه محتوای آموزشی مناسب، آگاهی از امکانات چندرسانه‌ای، استفاده از مربیان آموزش دیده و مسلط بر این مقوله، ایجاد فضای مناسب برای یادگیری و ایجاد بسترهای کارآمد برای استفاده از اینترنت و مواردی از این دست است. امیدوارم که در فصل تابستان، مربیان، مدیران و کارشناسان با فراغ بال بیشتری به بهسازی برنامه‌ها بپردازند و از طریق شناخت شیوه‌های نوین و ارتباط با خانواده‌ها، به درک عمیق‌تری از کودکان نائل آیند.

دوست‌دار کودکان